

PROCEDURY INTERWENCYJNE – POSTĘPOWANIE NAUCZYCIELI ORAZ METODY WSPÓLPRACY SZKÓŁ Z POLICJĄ

I. Podstawy prawne stosowanych procedur:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 1982 r. nr 35 poz. 228 z późniejszymi zmianami – tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. nr 11 poz. 109) oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35 poz. 230 z późniejszymi zmianami)
3. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2003 r. Nr 34 poz. 1998)
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. nr 30 poz. 179 z późniejszymi zmianami)
5. Zarządzenie nr 590/03 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003r. w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich
6. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. nr 67 poz. 329 z późniejszymi zmianami)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. nr 26 poz. 226)
8. Rozporządzenie MENiS z dnia 7 stycznia 2003r. w sprawie zasad udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. nr13 poz.110)
9. Rozporządzenie MEN z dnia 15 stycznia 2001r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych (...) (Dz.U. nr 13 poz.109)
10. WSO i Statut MZS nr 1 w Będzinie.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA:

W przypadku uzyskania informacji o uczniu, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o DEMORALIZACJI.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły ma obowiązek przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem **na piśmie**. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę do spraw nieletnich).
5. Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z artykułem 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły, jako przedstawiciel instytucji jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA:

W przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń BĘDĄCY POD WPLYWEM alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadomić o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa pielęgniarkę szkolną lub lekarza w celu stwierdzenia jego trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice odmówią odebrania dziecka, o pozostawieniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu – odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (max do 24 godz.). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców i sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, co jest przejawem demoralizacji, to dyrektor ma obowiązek powiadomienia o tym policji lub sądu rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA:

W przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły ZNAJDUJE na terenie szkoły substancje przypominająca wyglądem narkotyków powinien podjąć następujące kroki:

1. Zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem, do czasu przyjazdu policji; próbuje, o ile to jest możliwe, ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA:

W przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły podejrzewa, że uczeń POSIADA przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien odjąć następujące kroki:

1. W obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karane jest:

- **posiadanie** każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- **wprowadzanie** do obrotu środków odurzających;
- **udzielanie, ułatwianie** lub **umożliwianie** innej osobie ich użycia oraz **nakłanianie** do użycia;
- **wytwarzanie i przetwarzanie** środków odurzających

Każde z wymienionych zachowań jest **czynem karalnym**, w rozumieniu Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełnił uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowania przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

W sytuacjach wystąpienia na terenie szkoły incydentów w postaci: bójki, zastraszania, wymuszania, kradzieży, czynu karalnego lub przestępstwa, dokonanego przez ucznia, należy niezwłocznie poinformować o tym fakcie wszystkie zainteresowane strony, a więc dyrektora szkoły, wychowawcę klasy, pedagoga szkolnego i nauczycieli, którzy byli świadkami lub rozpoznawali sprawę.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA:

Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
- powiadomienie rodziców ucznia – sprawcy,
- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

- udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- powiadomienie rodziców ucznia,
- niezwłoczne wezwanie policji, w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję – tel.997 lub 112.

NAUCZYCIEL MA OBOWIĄZEK SPORZADZIĆ NOTATKĘ SŁUŻBOWĄ ZE ZDARZENIA, DO KTÓREGO ZASTOSOWAŁ POWYŻSZE PROCEDURY

WEWNATRZSZKOLNA PROCEDURA USPRAWIEDLIWIANIA NIEOBECNOŚCI

1. Nieobecności uczniów powinny być usprawiedliwiane przez rodziców do **2 tygodni** po nieobecności dziecka w szkole.
2. Usprawiedliwienie nieobecności ucznia rodzic dokonuje:
  - w *Dzienniczku ucznia* – klasy IV-VI SP i I-III Gimnazjum
  - na szkolnych drukach – nauczanie zintegrowane
3. Do czasu wprowadzenia *Dzienniczka ucznia* – nieobecności powinny być usprawiedliwiane przez rodziców na drukach szkolnych.
4. Na koniec miesiąca wychowawca jest zobowiązany do zestawienia frekwencji uczniów z dziennika z odczytem elektronicznym bazy danych szkoły (identyfikatory)

PROCEDURA POSTĘPOWANIA: z uczniem nierealizującym obowiązku szkolnego.

I. Działania wychowawcy

1. Wychowawca ma obowiązek rozpoznać przyczynę nieobecności ucznia w szkole po absencji trwającej **tydzień i 1 dzień**, a w przypadku unikania wybranych lekcji – **2 godziny pod rząd**, poprzez nawiązanie kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi lub/i uczniem (telefon, wyjście do domu).
2. Rozpoznanie przyczyn nieobecności dotyczy:
  - a) nieobecności z powodu choroby
  - b) ucieczek z wybranych lekcji
  - c) wagarów szkolnych
3. W przypadku, gdy przyczyną nieobecności w szkole jest sytuacja wymieniona w pkt b i c, wychowawca zgłasza sprawę do pedagoga szkolnego.

II. Działania pedagoga szkolnego

1. Pedagog przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia zobowiązując ich na piśmie do zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne.
2. Pedagog zobowiązuje ucznia do regularnego uczęszczania na zajęcia szkolne poprzez zawarcie pisemnego kontraktu.
3. W przypadku niedotrzymania przez ucznia i rodziców pisemnego zobowiązania, pedagog wszczyna proces administracyjno – prawny, zgodnie z instrukcją wydaną przez organ prowadzący szkołę. Wierzycielem obowiązku szkolnego jest dyrektor szkoły, w obwodzie której, uczeń jest zameldowany.
4. W przypadku niezrealizowania obowiązku szkolnego, przejawiającego się w niezgłoszeniu dziecka do szkoły SP2 i G4, pedagog szkolny podejmuje następujące kroki:
  - a) pisemne wezwania rodzica do szkoły w celu wyjaśnienia przyczyn niezgłoszenia dziecka do szkoły
  - b) odnotowane przyczyny nierealizowania obowiązku szkolnego w szkole rejonowej w księdze Ewidencji Dzieci i Księdze Uczniów (pisemne potwierdzenie uczęszczania dziecka do szkoły, w której kontynuuje naukę).
5. **Informacja o przyjęciu każdego nowego ucznia do SP2 i G4 powinna zostać przekazana do pedagoga szkolnego i sekretariatu szkoły.**

PROCEDURA POSTĘPOWANIA:

w przypadku rażących zaniedbań opiekuńczo – wychowawczych ze strony rodziców (opiekunów prawnych dziecka)

1. Dziecko **ma prawo** zgłosić fakt rażącego zaniedbania wychowawcy, pedagogowi szkolnemu, bądź innemu pracownikowi szkoły.
2. W przypadku, gdy nauczyciel zauważy rażące zaniedbania opiekuńczo-wychowawcze względem dziecka, ma obowiązek przekazać swoje spostrzeżenie wychowawcy klasy i pedagogowi szkolnemu.
3. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego.
4. Pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych dziecka celem wyjaśnienia zaistniałych zaniedbań. W przypadku potwierdzenia się sytuacji, zobowiązuje rodziców do zaniechania dalszych działań przynoszących krzywdę dziecku i zgłoszenie się do odpowiedniej placówki świadczącej pomoc (wykaz placówek świadczących pomoc socjalną, psychologiczno-pedagogiczną i medyczną znajduje się na tablicy ogłoszeniowej obok gabinetu pedagoga szkolnego).
5. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, pedagog jest zobowiązany do przeprowadzenia wizyty domowej. W przypadku potwierdzenia się podejrzeń lub braku możliwości rozeznania sytuacji (rodzic odmawia współpracy) szkoła pisemnie powiadamia:
  - pracownika socjalnego z właściwego oddziału terenowego MOPS
  - sąd rodzinny i/lub policję
  - w szczególnych przypadkach szkoła zwołuje posiedzenie ***zespołu interdyscyplinarnego*** składającego się z przedstawicieli instytucji współpracujących ze szkołą.
6. Szkoła powiadamia policję, jeśli wykorzysta wszystkie jej dostępne środki oddziaływań na rodziców/opiekunów prawnych dziecka (rozmowa z rodzicem, wizyta domowa, ostrzeżenie rodzica, uświadomienie konsekwencji wychowawczych, zdrowotnych i prawnych), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów.
7. W przypadku zgłoszenia przez dziecko sygnału dotyczącego brutalnego znęcania się nad nim fizycznie, psychicznie lub molestowania seksualnego, policja wzywana jest natychmiast. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA:

Postępowanie wobec ucznia wnoszącego na teren szkoły niebezpieczne narzędzia:

- niezwłoczne odebranie uczniowi niebezpiecznego narzędzia i powiadomienie dyrektora szkoły,
- powiadomienie rodziców ucznia,
- niezwłoczne powiadomienie policji lub/i pogotowia ratunkowego w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. próba samookaleczenia lub groźby uszkodzenia ciała sobie lub innym)